

VV-info

waterschap
**Hollandse
Delta**

Bestuurlijke informatiebrief aan de Verenigde Vergadering van waterschap Hollandse Delta

Nummer: 2023-32
Datum: 19 december 2023
Onderwerp: Deltaplan Agrarisch Waterbeheer, plan van aanpak reductie gewasbeschermingsmiddelen WSHD

Aanleiding

Gewasbeschermingsmiddelen worden nog steeds in te grote hoeveelheden aangetroffen in het oppervlaktewater. Soms gaat het om forse normoverschrijdingen. Verder worden soms overtredingen geconstateerd bij controle op agrarische bedrijven. In het nabije verleden is een aantal projecten uitgevoerd gericht op het verminderen van de emissies van gewasbeschermingsmiddelen naar het oppervlaktewater. Deze projecten zijn onderdeel van het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW), een samenwerking tussen LTO Noord en de waterschappen. Deze goede initiatieven vragen om een vervolg en om een verdere opschaling om het aantal normoverschrijdingen terug te dringen.

LTO Noord en de branchevereniging voor de bollenteelt, KAVB, hebben in samenwerking met WSHD en Provincie Zuid-Holland een plan van aanpak opgesteld om de normoverschrijdingen terug te dringen. Het doel is om te komen tot een significante reductie van de grootte en het aantal normoverschrijdingen van gewasbeschermingsmiddelen in oppervlaktewater gericht op het halen van de waterkwaliteitsdoelen uit de Kaderrichtlijn Water in 2027 en de doelstellingen uit de nota 'Gezonde groei, duurzame oogst' in 2030.

Erfcoaches

Overschrijdingen zijn vaak het gevolg van slordigheid en onderschatting van de giftigheid en hoeveelheden van de gebruikte middelen. De aanpak richt zich op de dagelijkse praktijk van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op het erf en in het land. Kern van de aanpak is het bezoeken van alle agrarische bedrijven door ervaren erfcoaches. LTO Noord en de KAVB zijn trekker van het project en zij huren deze erfcoaches in.

Voorafgaand aan de individuele bezoeken van erfcoaches zal er gestart worden met een groepsbijeenkomst in een nader te bepalen deel van ons werkgebied. Bij voorkeur is dit een afgebakende polder en/of stroomgebied herleidbaar tot een meetpunt van WSHD. Op deze bijeenkomsten worden de motivatie, het plan en de einddoelen besproken. De gewasbeschermingsmiddelen-adviseurs worden ook geïnformeerd en betrokken bij het project. Zij doen niet de uitvoering, maar spelen in de advisering en het gebruik wel een belangrijke rol.

Metten is weten en bewustwording

Het is belangrijk dat agrariërs zien hoe het met de waterkwaliteit gesteld is in hun poldergebied. De resultaten van metingen in het oppervlaktewater vormen het vertrekpunt van de gesprekken van de erfcoaches met de agrariërs in het betreffende gebied.

Ons waterschap zet een projectmeetnet op met een meetplan als basis. Het meetnet bestaat uit roulerende meetpunten zodat een gebiedsbreed beeld wordt verkregen van de aard en omvang van de problematiek. Door periodiek weer dezelfde punten te bemeten, kan een indruk worden verkregen van de effectiviteit van de genomen maatregelen door de agrariërs.

De rol van team Toezicht en Handhaving

Vooraf zal afstemming plaatsvinden tussen de erfcoaches en ons team Toezicht en Handhaving van de afdeling Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH). Gegevens van telers uit het project worden niet direct gebruikt voor handhaving door WSHD. Deze kunnen in een later stadium wel

aanleiding zijn voor verscherpt toezicht en vervolgens leiden tot handhaving. Te denken valt aan poldergebieden waar in de loop van het project blijkt dat de normoverschrijdingen niet afnemen. Of aan agrariërs die niet meedoen aan het project.

Gefaseerde aanpak

Het project wordt in fasen uitgevoerd. De eerste fase betreft alleen 2024 en 2025. Voor deze fase is een sluitend financieringsvoorstel opgesteld. De bedoeling is dat het project de komende jaren verder opgeschaald gaat worden. Voor latere fasen van het project is de financiering nog niet (geheel) rond.

Beoogd is om in januari reeds te starten met de voorbereidingen van het project. In de winter worden agrariërs alvast geïnformeerd op ledenvergaderingen van LTO-Noord en avonden van leveranciers van gewasbeschermingsmiddelen. Het daadwerkelijk bezoeken van individuele agrariërs start voordat met de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen en/of behandeld zaaigoed wordt begonnen. Belangrijk is dat de agrariër bij al deze verschillende handelingen wordt gecoacht.

Medefinanciers gezocht en gevonden

Vanuit het rijk kunnen waterschappen gebruik maken van de DAW-impulsregeling. Voor ons waterschap is tot en met 2027 €900.000 beschikbaar vanuit deze regeling. Voor fase 1 van het project heeft WSHD €410.000 aangevraagd uit dit budget. Het betreft een cofinanciering van 50%. Dat wil zeggen dat het waterschap hetzelfde bedrag moet zien te vinden om gebruik te kunnen maken van deze gelden. Positief is dat andere DAW-projecten en de uren van het waterschap gebruikt mogen worden voor deze cofinanciering. Jaarlijks is voor DAW projecten €100.000 beschikbaar binnen de begroting van WSHD. Dit mag ingezet worden als cofinanciering. Daarnaast zal WSHD uit eigen middelen jaarlijks €30.000 bijdragen aan het project. Deze bijdrage past binnen de, in november vastgestelde Programmabegroting 2024.

Provincie Zuid-Holland is bereid om voor fase 1 van het project eenmalig €125.000 beschikbaar te stellen. Daarnaast heeft Provincie Zuid-Holland gelden in het kader van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) aangevraagd bij het rijk. Mocht dit gehonoreerd worden, dan kunnen deze gelden ingezet worden voor latere fasen van het project.

Wijze van cofinanciering DAW impulsregeling	€
DAW aanvraag	410.000
Bijdrage WSHD - bodem als basis 2024 en 2025	200.000
Bijdrage WSHD - meetnetwerk 2024 en 2025	60.000
Vorbereidingsuren WSHD voor dit project	12.500
Geraamde uren voor DAW in 2024 en 2025 WSHD	12.500
Bijdrage Provincie Zuid-Holland 2023	125.000
Totaal	820.000